

I

December 1742

Chatham, Engeland

‘Ik ben bang dat mensen het vervelend beginnen te vinden als we met appelbier langs de deuren komen en zingen.’ Polly Catlett vertraagde haar pas. Haar tenen deden zeer in haar stijve leren, hoge schoenen; het vochtige, koude decemberweer eiste uiteindelijk zijn tol.

‘Onzin.’ Susanna Smit haakte haar arm in die van Polly en trok haar mee naar de voordeur van de pachtboerderij tegenover de Blue Anchor Inn. ‘Je hebt zo’n mooie stem, dat is altijd leuk.’

Een van Susanna’s vriendinnen – een Quaker-weduwe op leeftijd, die een kom met appelbier en linten door de oren vasthield – klopte op de deur van de boerderij, terwijl de anderen van het zanggroepje in een halve kring gingen staan om te zingen. Een schurftige straathond kondigde hun komst aan met een woest geblaf, dat weerklonk onder de wolkeloze hemel.

De zon was al onder; er waren alleen nog wat zachte, gouden lichtstralen in de lucht boven hun hoofd te zien. Het was net genoeg om de roze vlekken op hun beider neus en wangen te kunnen zien en een glimp op te vangen van het gespannen gezicht van de weduwe.

‘Dit is het laatste huis,’ fluisterde Polly tegen Susanna, terwijl

ze haar pijnlijke vingers in haar wollen wanten strekte. 'Daarna gaan we naar huis.'

'Natuurlijk,' gaf Susanna zich gewonnen, terwijl de deur openging en er een helder licht naar buiten scheen. Polly zag de twinkeling in Susanna's ogen, die ze maar al te goed kende; die schittering betekende dat er iets op til was.

De weduwe liep weg bij de deur en ging tussen de Quakers in de groep staan die, zoals gebruikelijk bij hen, eenvoudig gekleed waren. Toen Susanna Polly daarstraks over had gehaald om met haar mee langs de deuren te gaan om liederen te zingen en appelbier uit te delen, was ze niet echt verbaasd geweest dat Susanna's dissentervrienden meegingen. Susanna liet geen enkele onduidelijkheid bestaan over haar politieke ideeën en geen gelegenheid voorbijgaan om gelijkgestemde vriendinnen te ontmoeten wanneer ze op bezoek was.

Hoewel Polly liever met vriendinnen uit haar eigen sociale kring langs de deuren was gegaan, had ze het niet over haar hart kunnen verkrijgen om Susanna te weigeren. En ook de mogelijkheid om te kunnen zingen had ze niet kunnen weerstaan, al kende ze deze mensen niet en waren ze eenvoudig.

Susanna, in haar zwarte cape, gaf Polly een por, waarop ze begon te zingen. Terwijl er een paar vrouwen in de deuropening kwamen staan, nam Polly haar plaats in aan de rand van de kring en neuriede een paar noten vooraf. *A jolly wassail bowl, a wassail of good ale...*

De anderen lieten haar het eerste couplet zingen en helder en zuiver klonk het traditionele lied uit haar mond. De vrouwen werden stil en stapten naar buiten. Polly zong verder en het volgende moment stopte zelfs de hond met blaffen.

Polly voelde de blikken van een paar klanten van de Blue Anchor Inn op zich gericht; de mannen bleven aan de overkant van de straat staan, in plaats van dat ze de kroeg binnengingen

of hun weg naar huis vervolgden. Vanuit haar ooghoek zag ze een stevige kerel staan; hij leunde met zijn schouder tegen de verweerde planken en staaarde haar vanonder de rand van zijn hoed aan.

Susanna keek even vlug naar de schuur achter de boerderij en gaf Polly een kneepje in haar arm. ‘Zing nog een liedje.’ Susanna’s verzoek werd met instemmend gemompel begroet door de flinke vrouwen die voor hen stonden, waarschijnlijk de boerin en achter haar de melkmeiden en keukenhulpen.

Polly had niet veel aanmoediging nodig om door te zingen. Haar lied vulde de lucht en zorgde ervoor dat de stevige, breedgeschouderde boer vanuit de schuur naar hen toe kwam. Strompelend volgde hij een paar jongens, waarschijnlijk zijn zoons. Polly kreeg een warm en tevreden gevoel; ze was blij dat ze anderen zo gemakkelijk kon plezieren met haar gezang.

Als ze straks alleen was, zou ze bidden om boete te doen voor haar ijdelheid, maar nu kon ze niet anders dan haar lied met hart en ziel ten gehore brengen. Ze zong nog een paar coupletten en intussen werd de groep steeds groter, zoals dat ook gebeurd was op de vorige plekken waar ze waren gestopt. Ten slotte vielen Susanna en haar vriendinnen in en samen zongen ze het lied uit. Daarna zongen ze nog twee keer het refrein, waarna ze eerst de boer en daarna de boerin de kom met appelbier aanboden.

De drank was niet kokend heet meer, zoals bij hun eerste bezoek. Toch nam iedereen een slokje uit de kom en prees de bitterzoete, kruidige smaak van het appelbier met kaneel, nootmuskaat, kruidnagel en gember. In ruil voor het zingen en de drank beval de boerin haar meiden iedereen van het zanggroepje een appel te geven.

Het gepraat van de zangers vermengde zich met dat van de boer en zijn gezin, maar het gelach klonk deze keer an-

ders, luider, geforceerd. Of misschien was Polly alleen maar uit haar doen, omdat de jongeman nog steeds naar haar staaide. De andere klanten hadden een couplet of twee geluisterd, maar waren toen haastig doorgelopen. Deze man had zich echter niet verroerd, zelfs niet toen ze klaar waren met zingen. De avondschemering verhinderde dat ze zijn gezicht goed kon zien, maar de glimpjes die ze op had gevangen, vertelden haar dat het beslist wilskrachtig was, genoeg om haar een verlegen gevoel te bezorgen.

Polly richtte haar blik op Susanna, die met de boerin stond te praten. ‘Het is waar. We zijn eigenlijk te vroeg, want het is nog geen Driekoningen geweest, maar we waren vandaag in een goede stemming en wilden onze blijdschap delen.’

De boerin gaf een van de jongens een draai om zijn oren, omdat hij te lang uit de beker dronk. ‘Jullie zullen ons niet horen klagen dat jullie gekomen zijn, zeker niet aangezien uw zus zo’n mooie stem heeft.’

‘Ik ben niet –’ Polly wilde uitleggen dat Susanna haar tante was, de jongste zus van haar moeder, maar Susanna kapte haar af.

‘Ik ben het met u eens,’ zei Susanna met een knikje, waardoor haar lange, donkere krullen onder de brede rand van haar strohoed op en neer dansten. ‘Ze heeft inderdaad een heel mooie stem.’

Zelfs in het schemerlicht had Susanna een levendig gezicht. Vergeleken met haar betoverende schoonheid en charme voelde Polly zich vaak maar een bleekneus. Hoewel ze de knappe gelaatstrekken van haar moeder had geërfd, waren er momenten dat ze zich heimelijk beklaagde over het feit dat zij van haar moeder niet meer van haar Franse voorouders had meegekregen, terwijl dat bij Susanna duidelijk wel het geval was.

‘Als ik de wetten maakte,’ vervolgde Susanna, ‘zou ik ervoor zorgen dat er de hele maand december – en niet slechts twaalf

dagen – Kerst werd gevierd. Helaas heb ik daarin echter niets in te brengen.’ Susanna tuurde over het erf van de boerderij naar de weg die Chatham uit voerde, het open land in.

Als Polly niet beter wist, zou ze bijna denken dat Susanna uitkeek naar iemand. Haar Quaker-vriendinnen keken ook meer om zich heen dan normaal. Misschien waren ze een beetje zenuwachtig en wilden ze naar huis, omdat de avond was ingevallen. In het donker gebeurden er alleen maar kwalijke dingen, vooral in de buurt van de Medway-rivier, waar gevaarlijke smokkelaars de afgelopen maanden gemeengoed waren geworden.

‘Zullen we gaan?’ Polly boog zich zo ver naar Susanna toe als de hoepels van haar onderrok toelieten. ‘Ik vind dat we moeten gaan, voordat het zo donker is dat we verdwalen.’

Susanna trok een van haar zwarte wenkbrauwen op en keek naar haar vriendin, de weduwe, die op haar beurt licht met haar hoofd schudde, alsof ze wilde zeggen: *Nog niet*.

De woordeloze communicatie tussen de weduwe en Susanna maakte dat Polly alleen nog maar meer op haar hoede was. Er was vanavond meer aan de hand; ze gingen niet alleen maar langs de deuren om te zingen en appelbier uit te delen, zo veel was haar inmiddels wel duidelijk. Was dit een van de protestavonden die Susanna en haar vriendinnen wel vaker organiseerden? Tijdens haar vorige bezoek had Susanna stiekem meegeholpen om pamfletten uit te delen, waarin stond dat men tegen de slavenhandel was en benadrukte dat hervormingen nodig waren. Polly had niets van deze clandestiene activiteiten geweten, tot ze een stapel pamfletten in Susanna’s bagage had gevonden. Toen ze haar tante ermee had geconfronteerd, had die haar op het hart gedrukt dat ze er niet over mocht praten.

‘Moet mijn lieve zus Mary nog een lied zingen?’ vroeg Susanna met verheven stem, terwijl ze Polly’s hand in de lucht

stak. Te oordelen naar de manier waarop ze haar met een schuin oog aankeek, beseftte Polly dat ze niet moest zeggen dat ze geen zussen waren of dat ze geen ‘Mary’ heette, maar ‘Polly’, haar roepnaam. Susanna gaf haar een kneepje in haar hand ten teken dat ze gewoon moest gaan zingen. De boer en zijn gezin reageerden vervolgens zo enthousiast, dat Polly geen andere keus had dan hen tegemoet te komen, al voelde het ongemakkelijk.

Toen de laatste noten van haar lied wegstierven, was ze opgelucht te zien dat de leden van hun zanggroepje hun capes strakker om zich heen trokken en met een korte groet op weg gingen naar Rochester, waar veel Quakers woonden.

‘Moeten we niet de andere kant op?’ vroeg Polly, terwijl ze haar pas versnelde om Susanna bij te kunnen houden. Ze pakte de rand van haar platte strohoed vast, om te voorkomen dat hij van haar hoofd waaide. Eronder droeg ze een mutsje afgezet met kant, dat wel elegant was maar haar oren niet warm hield.

‘We lopen een eindje met onze vriendinnen mee en keren dan om,’ antwoordde Susanna kort en bondig, terwijl ze een scherpe blik over haar schouder naar de boerderij wierp. Ze waren al aan de rand van Chatham, op de hoofdweg die uiteindelijk kronkelend door Rochester naar het noorden liep, naar Londen. De weg liep dicht langs de oever van de Medway en de vochtige lucht afkomstig van de rivier en de nabijgelegen Noordzee maakte dat het heel kil aanvoelde.

Het was zo koud dat Polly’s adem wolkjes vormde, die vervolgens weer oplostten in de lengende schaduw van het schemerdonker. Geen van beiden zei iets; in de volkomen stilte weerklonken hun voetstappen onregelmatig en gehaast op de bevroren modder.

Als ze niet beter wist, zou ze denken dat ze op de vlucht waren voor iemand. ‘Waarom zijn we zo somber –’ begon Polly, maar Susanna kapte haar af met een scherp ‘sst’.

Aangekomen bij een T-splitsing, gluurde Susanna opnieuw over haar schouder naar achteren en er verscheen een bezorgde blik op haar knappe gezicht. Ze liepen door het bos, waardoor ze de boerderij en de herberg niet konden zien. Plotseling werden ze opgeschrikt door geschreeuw uit de richting waar ze vandaan kwamen.

‘Verstop je!’ siste de weduwe, terwijl ze haar zware rokken optilde en zich door de heg tussen de weg en de rivier wurmde.

Susanna pakte Polly bij haar arm en trok haar in tegenovergestelde richting mee de weg af naar het nabijgelegen gehucht Luton. ‘Snel,’ zei ze, en ze versnelde haar pas tot een looppas. Polly verzette zich niet; er verspreidde zich een gierende angst door haar lichaam, die haar aanvankelijke verstarring verdreef.

Kennelijk zat Susanna weer eens in de problemen. De vraag was alleen: wat voor problemen en hoe diep?

Polly rende achter Susanna aan; vanwege de inspanning kreeg ze al snel een brandend gevoel in haar longen. Niet lang daarna hoorden ze zwaar hoefgetrappel van paarden op de weg achter hen. Zonder haar pas te vertragen ging Susanna het bos in en Polly kon niet anders dan haar volgen. Ze strompelden tussen afgewaaide en laaghangende takken door; de krakende en knappende geluiden deden vermoeden dat er een leger aankwam, in plaats van twee frêle jongedames.

‘Stop.’ Susanna stak haar arm uit en Polly bleef staan.

‘Susanna, waarom zijn we op de vlucht? Wat hebben jullie gedaan?’

‘Niet nu. Wees alsjeblieft stil en verstop je.’

Susanna hurkte neer achter een es, maar haar hoepelrok maakte het onmogelijk zich achter de stam te verschuilen. Polly kroop achter een grote heg waar nog een paar verdorde blaadjes aan zaten. Haar hoepelrok zat haar ook in de weg, maar

ze bukte toch. Gelukkig omsloot het invallende duister hen beter dan de bomen in het bos.

Het luide kloppen van haar hart en haar moeizame ademhaling overstemden kort het geratel van naderende paardenhoeven. Toen de ruiter in haar buurt kwam en zijn paard vaart liet minderen, bleef Polly roerloos zitten, terwijl ze vurig hoopte dat de nieuwkomer door zou rijden.

De ruiter stuurde zijn paard de weg voor hen op en zij en Susanna haalden tegelijk diep adem. Een moment lang zat hij roerloos boven op zijn paard en zocht met zijn ogen het bos aan weerszijden van hem af. Toen hij zich omdraaide en Polly recht in het gezicht leek aan te kijken, verstijfde ze. Ze had geen idee of hij haar door het dichte gewas en het donker heen kon zien, maar toen hij uit zijn zadel sprong, spande haar lichaam zich. De man liep naar de rand van het bos en Polly dook ineem, waarna ze een vluchtige blik op Susanna wierp, om te zien wat ze moest doen. Moesten ze proberen weg te rennen; dieper het bos in misschien?

Susanna legde een vinger op haar lippen en schudde nauwelijks zichtbaar haar hoofd.

De ruiter bleef aan de rand van het bos staan en duwde met zijn hand de rand van zijn hoed omhoog, waardoor Polly zijn gezicht kon zien. Ze ademde nog een keer scherp in. In de dieper wordende schaduw waren zijn trekken niet goed te zien, maar ze zag wel zijn krachtige kaaklijn en brede schouders, en ze herkende hem. Het was de jongeman die voor de Blue Anchor Inn naar haar had staan kijken.

Toen er nog meer paardenhoeven hun kant op kwamen, keerde de man zich om en haastte zich naar de andere kant van de weg. Afgaande op zijn nonchalante manier van lopen en zijn haar dat in een staart achterover gebonden zat, was hij een zeeman. Hij frunnikte aan de sluiting van zijn broek en een

paar seconden later meende Polly duidelijk regendruppels op de droge bladeren te horen spetteren. Alleen regende het niet...

Stond de man te plassen?

Polly sloeg haar hand voor haar mond om haar verbazing te verbergen. Met het invallen van het duister was de maan tevoorschijn gekomen. Deze verlichtte hem, maar gelukkig bewoog zijn paard zich zijwaarts naar het midden van de weg, zodat hij haar niet kon zien. Niettemin was ze doodsbang.

Om de zaak nog erger te maken, begon de man een onfatsoenlijk deuntje te fluiten. Hij ging daar zelfs mee door toen er achter hem twee mannen te paard verschenen. Toen die abrupt hun teugels aantrokken, maakte zijn paard schichtig een zijwaartse sprong en hinnikte.

De zeeman wierp over zijn schouder een blik op de nieuwkomers. Het fluiten hield op, evenals het andere geluid. 'Als jullie denken mij te kunnen beroven,' zei hij lallend, 'moet ik jullie pijnlijk teleurstellen. Ik heb net mijn laatste halve stuiver verspeeld in de herberg.'

'Ik ben geenszins van plan je te beroven.' Polly herkende het hoekige gezicht van de boer bij wie ze net hadden staan zingen.

De zeeman lachte aarzelend. 'Mooi zo, want het enige wat ik jullie te bieden heb, is het hemd dat ik draag.'

De boer en zijn maat lachten niet, en keken het bos rond. 'We zijn op zoek naar een groepje vrouwen dat net bij de boerderij was om te zingen.'

De zeeman lachte opnieuw en deed een greep naar zijn paard om de teugels te pakken, maar hij miste en viel bijna op de grond. 'Als jullie ze vinden, laat het me dan weten, dan geniet ik mee.'

Polly verstijfde, toen ze besepte wat hij daarmee bedoelde.

'Je hebt dus geen vrouwen gezien?' vroeg de boer gebiedend, terwijl hij de weg naar Luton afspeurde.

Polly wist niet zeker of de zeeman hen had gezien, maar ze was er klaar voor om zich dapper te verdedigen, mocht hij onthullen waar ze zaten.

‘Vrouwen? Ik zou willen dat ik er één had,’ zei de zeeman ten slotte, terwijl hij de teugels van zijn paard te pakken kreeg. ‘Maar ach, als mijn fortuin in de kroeg ook maar enige indicatie is, dan ziet het ernaar uit dat ik vanavond geen geluk heb.’

Polly wist niet veel over de spelletjes die in een herberg werden gespeeld, maar ze had genoeg afkeurende opmerkingen gehoord over dobbelen en drinken om te weten dat het allebei niet bepaald betamelijk moest zijn.

De boer fluisterde iets tegen zijn maat en richtte zich toen weer tot de zeeman. ‘Als je de vrouwen ziet, kun je nog een pot bier in de Blue Anchor Inn verdienen door het me te rapporteren.’

‘Ja, dat lijkt me een goede overeenkomst,’ zei de zeeman. ‘Maak er twee potten en een bed voor de nacht van en ik ga ze voor u zoeken. Ik breng ze hoogstpersoonlijk bij u.’

Polly mocht slechts hopen dat hij te dronken was om ook maar enige bedreiging te vormen. Te horen aan het gesnuif van de boer, vermoedde ze dat hij inmiddels tot de conclusie was gekomen dat de zeeman hem niet echt behulpzaam ging zijn. Een paar tellen later weergalmdde het hoefgetrappel van weggrijpende paarden door de nacht.

De zeeman rekte zich nadrukkelijk uit, geeuwde luidruchtig en krabde zich op zijn buik. Vervolgens probeerde hij moeizaam de stijgbeugels op gelijke hoogte te krijgen, zodat hij op kon stijgen.

Op het zachte gehinnik van het paard na hing er een stilte in de lucht. Omdat Polly zo lang in dezelfde houding had gezeten, waren haar benen verkrampd. Langzaam kwam ze overeind en ze kromde haar rug om de kramp eruit te krijgen, maar terwijl

ze dat deed, raakte ze met haar voet een tak, waardoor deze knapte.

Polly verstijfde en richtte haar blik weer op de man. Gelukkig leek hij het niet te hebben gehoord; hij prutste aan de leren riem en de gesp van het hoofdstel. Ze keek even vluchtig naar Susanna, die nog steeds roerloos op haar plek zat. Polly richtte haar hoofd op en maakte er een gebaar mee naar het diepe bos achter hen, in de hoop dat Susanna samen met haar weg zou sluipen.

Voordat ze zich echter kon bewegen, zei de zeeman met een verrassend heldere stem en daarin een tikje humor: 'Ik denk jullie nu wel veilig tevoorschijn kunnen komen. Ik beloof het, ik doe jullie niets.' Uiteindelijk draaide de man zich om en keek nog een keer in het struikgewas. Hoewel het nu bijna helemaal donker was, viel zijn oog eerst op Polly en daarna op Susanna.

De laatste bleef roerloos zitten, kennelijk nog steeds niet van plan zichzelf te laten zien. Polly aarzelde, maar stapte toen uit haar verstopplaats tevoorschijn.

'Ik heb gezien wat er allemaal gebeurd is bij de boerderij,' vervolgde de zeeman. 'Het was een slim plan, die slaven bevrijden tijdens het zingen.'

'Slaven bevrijden?' Even snel als een bries boven de Noordzee opstak, voelde Polly boosheid in zich opwellen. Vliegensvlug draaide ze zich om naar Susanna. 'Zijn jullie gek geworden?' Het was niet alleen diefstal en illegaal, het kon hen ook in gevaar brengen – had dat misschien al gedaan.

'We hebben alleen maar gezongen en appelpier uitgedeeld,' zei Susanna afkeurend. 'Deze dronken gek praat totale nonsens.'

De man lachte toen ze het zei. 'Een boerderij zo dicht aan de Medway lijkt me precies de goede plek om smokkelwaar te verbergen. Ik twijfel er niet aan dat een of andere lokale

bende zijn goederen op de steiger achter de Blue Anchor uitlaadt en de boer een flink bedrag betaalt om al hun spullen in zijn schuur op te slaan, inclusief een paar slavenjongens die Kent binnen zijn gesmokkeld. Dat zingen was een mooie afleidingsmanoeuvre om iedereen bij de schuur weg te halen. Ik betwijfel of ook maar iemand gezien heeft dat die Quaker de geketende jongens naar zijn wachtende sloep heeft gebracht.’

De man lalde nu helemaal niet meer. Klaarblijkelijk had hij tegenover de boer gedaan alsof hij dronken was. En wat hij zei, leek allemaal heel logisch. Had Polly maar geluisterd naar haar ongemakkelijke gevoel en was ze maar weggegaan, voordat ze die laatste paar liederen had gezongen.

Al was ze boos op zichzelf, ze gaf toe dat Susanna koppig was. Polly was vijftien en haar tante slechts drie jaar ouder, maar als Susanna er eenmaal overtuigd van was dat ze iets moest doen, was ze moeilijk tot andere gedachten te brengen. Normaal gesproken betroffen haar activiteiten bijeenkomsten van geheelonthouders en vreedzame demonstraties. Zelfs het uitdelen van pamfletten tegen de slavernij was nog relatief onschuldig. Deze keer was Susanna echter te ver gegaan. Die slaven waren van iemand en meehelpen hen te bevrijden, was hetzelfde als stelen. De Engelse wet was strikt als het ging om stelen van privé-eigendommen. Als ze gepakt werden en beschuldigd van diefstal, konden ze de strop krijgen voor hun misdaad.

Hoewel de overgrote meerderheid van de slaven naar Britse plantages in West-Indië werden verscheept, waren er volgens Susanna nog steeds genoeg rijken in Engeland die ook slaven hielden. Ze had met minachting in haar stem verteld dat een aantal van haar Londense vriendinnen slavenjongens – het liefst heel donkere – als een soort huisdier hielden, omdat ze zo mooi afstaken tegen hun eigen modieuze witte huid.

Polly keurde dit soort praktijken zeker niet goed, maar vond

dat het niet aan haar was om ervoor te zorgen dat een gebruik als dit, dat al haar hele leven bestond en ver daarvoor, met wortel en tak werd uitgeroeid.

‘We gingen langs de deuren om te zingen en appelbier uit te delen,’ zei Susanna nu fermer, terwijl ze eindelijk haar verstopplaats verliet. ‘Als u het niet erg vindt: we moeten nu naar huis.’

De jongeman lachte alleen maar en deed een stap achteruit, terwijl Susanna de weg op stapte. Susanna’s ouders hadden er geen geheim van gemaakt dat ze hoopten dat hun dochter in Chatham volwassen zou worden en niet langer steeds in problemen verzeild raakte, zoals in Londen. Als ze hun dochter vanavond eens konden zien...

Polly liep achter Susanna aan het bos uit, de weg op. De lucht boven haar hoofd was helder en de eerste sterren verschenen. De maan gaf genoeg licht om de zeeman beter te kunnen zien.

Zijn gezicht was diepbruin, passend bij een man die wekenlang in de zon op open zee zat. Hij had een scheve neus, waarschijnlijk het gevolg van een knokpartij in het verleden. In plaats dat het zijn krachtige gezichtstrekken ontsierde, droeg het alleen maar bij aan zijn ruwe aantrekkingskracht.

Op het moment dat ze hem bestudeerde, drong het tot haar door dat hij op zijn beurt *haar* in zich opnam. Ze verwachtte dat hij zich zou omdraaien naar Susanna en haar ook aan een snelle inspectie zou onderwerpen, maar hij hield zijn blik op haar gericht. Polly was er niet aan gewend dat mannen haar een tweede blik schonken. Vooral niet in het bijzijn van Susanna, die de aandacht trok van mannen, zoals de koningin van haar volk.

‘Waar moet je naartoe?’ vroeg hij aan Polly. ‘Ik zou niet met mezelf kunnen leven als ik je toestond je reis voort te zetten zonder mezelf ervan te verzekeren dat je veilig aankomt op je bestemming.’

‘We redden het prima zonder begeleiding.’ Susanna pakte Polly bij haar arm en zette er stevig de pas in.

De zeeman greep behendig de teugels van zijn paard beet, trok het dier met een zacht rukje mee en kwam naast hen lopen. ‘Gunnen jullie me geen gemoedsrust?’ vroeg hij met een klein lachje, dat een keurige rij witte tanden onthulde.

‘Het is maar een klein eindje,’ antwoordde Susanna.

‘Een klein eindje?’ vroeg Polly.

‘Het lijkt misschien een eind, omdat je het koud hebt, maar het is niet zo ver naar ons huis in Luton.’ De toon waarop Susanna het zei, waarschuwde Polly dat ze haar nicht niet nog eens tegen moest spreken.

Kennelijk was Susanna niet van plan deze man te vertrouwen. Misschien had ze wel gelijk, per slot van rekening had hij ermee ingestemd hen voor twee pullen bier en een bed voor de nacht over te dragen aan de boer. Stel dat hij van plan was om hen mee terug te lokken naar de boerderij?

Polly gluurde even naar de zeeman. Zijn glimlach werd nu aarzelend, alsof hij voelde dat ze hem niet vertrouwden. ‘Ik hoop dat jullie doorhebben dat ik niet dronken ben en ook niet van plan om de boer te vertellen waar jullie zitten.’

‘Er is niets wat u de boer zou moeten vertellen,’ hield Susanna vol. ‘Tenzij langs de deuren gaan om te zingen en appelbier uit te delen ineens een misdaad is. Laat ons nu gaan en val ons verder niet lastig. Goedenavond.’

De zeeman haalde zijn schouders op. ‘Goed dan, zoals je wilt.’ Hij bleef staan en zijn paard ook, zodat ze langs hem heen konden om hun weg te vervolgen.

Polly vertraagde haar pas. De man leek aardiger dan Susanna veronderstelde, maar haar tante klemde zich vast aan haar arm en dwong haar om stevig door te lopen. Toen ze nog een bocht

rondten, kon Polly de verleiding niet weerstaan om nog een laatste keer over haar schouder te kijken.

De zeeman keek hen met een geamuseerde glimlach na. Toen ze hem niet meer zag, haastte ze zich weer naar Susanna.

‘Kom op, rennen,’ fluisterde haar tante, zodra ze alleen waren. Polly tilde de dikke lagen stof van haar rok en onderrok op en zette het op een holletje, maar plotseling bedacht ze iets waardoor ze bijna bleef staan: de zeeman had door hun achtervolgers af te leiden met zijn aanstellerige vertoon, voorkomen dat ze werden ontdekt. Het was zeer wel mogelijk dat hij daarmee hun leven had gered. En zij had verzuimd hem daarvoor te bedanken.